

JOGELMÉLETI TANSZÉK

ÁLLAMELMÉLET KOLLOKVIUMI VIZSGAKÉRDÉSEK

A-tételek

1. Az ókori görög politikai bölcelet vázlata: a görög politikai gondolkodás általános jellege.
Szókratész: szerepe az ókori görög politikai gondolkodásban és pere
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 10-13. o. + *kiegészítő vázlat*
2. Platón politikai bölcelete. Az ideális állam és az államutópia
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 13-20. o.
3. Arisztotelész politikai filozófiája. A városállam és a *zoón politikon*. Az államformák rendszere és igazolhatósága
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 20-30. o.
4. A keresztény és a középkori politikai bölcelet főbb jellemzői; Szent Ágoston és a „két város” problémája
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 31-33. o.
5. Aquinói Tamás állambölcelete. Állam, igazságosság, jog. Hatalom és zsarnokság
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 33-43. o.
6. Pragmatizmus és utópizmus a politikában. Politikai realizmus Niccolò Machiavelli elméletében. A reneszánsz állam-utópiák. A reformáció korának államelméleti vázlata
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 45-55. o. + *kiegészítő vázlat*
7. A szuverenitás fogalma, klasszikus elméletei. A nép-, a nemzet és az állam szuverenitása. A szuverenitás-fogalom háttérbe szorulása és ártértelezése. Globalizáció és szuverenitás
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 56-65. o.
8. A „társadalmi szerződés”-elméletek alapfogalmai és a klasszikus szerződéselméletek általában. A szerződéselméletek kritikái
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 66-68. & 84-86. o.
9. Thomas Hobbes a társadalmi szerződésről és az államról
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 69-74. o.
10. John Locke a társadalmi szerződésről és az államról
Javasolt tananyag: *Államelmélet* 74-77. o.
11. Jean-Jacques Rousseau a társadalmi szerződésről és az államról
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 78-84. o.
12. A francia felvilágosodás államelmélete. Montesquieu, Voltaire
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 87-91. o.
13. A német racionalizmus állambölcelete. Kant elmélete
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 91-94. o.
14. A német racionalizmus állambölcelete. Hegel elmélete
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 94-99. o.
15. A liberalizmus és a liberális állam eszméje (általános jellemzők, gondolkodásmód, értékrend)
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 104-111. o.
16. Liberális állameszmények és intézmények. A liberalizmus és a demokrácia viszonya
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 111-124. o.
17. A konzervativizmus jellemzői és változatai
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 125-131. o.
18. A konzervatív állameszmény, organikus felfogások. A konzervatív állameszmény intézményei. A konzervativizmus radikalizmus-kritikája és tradicionalizmusa
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 131-136. o.
19. A szocialista eszmerendszer és értékrend. A szocializmus irányzatai
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 137-158. o.
20. Állam a szocialista elméletekben. Az államszocialista kísérletek
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 158-169. o. & Előadás
21. A nacionalizmus általános jellemzői. Nemzet-fogalmak és nemzet-felfogások
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 170-178. o.
22. A nemzetállam: a "nemzetállam" fogalmának jelentései. A nemzetállam: a nacionalizmus mint politikai tan. Etnikai stratégiák és kisebbség-politikák. A multikulturalizmus kérdései
Javasolt tananyag: *Államelmélet*: 178-192. o. + *kiegészítő vázlat*

23. Alternatív mozgalmak és posztmodern elméletek az államról: ökológiai és zöld mozgalmak, feminizmus, globalizáció-kritika
Javasolt tananyag: *Előadás + Kiegészítő előadásvázlat*

B-tételek

1. Az állam definíciója és fogalma. Az állam meghatározásának módja és főbb irányai. A három államfogalom viszonya.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 194-200. & 227-228. o.*
2. A jogászai államfelfogás és államfogalom. Hans Kelsen államelmélete
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 200-209. o.*
3. A szociológiai államfelfogás és államfogalom. Max Weber államszociológiája
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 209-216. o.*
4. A politikai államfelfogás és államfogalom. Carl Schmitt és Rudolf Smend elmélete
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 216-226. o.*
5. Az elitizmus és a pluralizmus vitája; Robert Dahl és a poliarchia.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 229-232. o.*
6. A közösségi döntések (*public choice*) elmélete és Jürgen Habermas deliberatív demokrácia-elmélete.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 231-233. o.*
7. Michel Foucault és a „fegyelmező társadalom elmélete.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 233-242. o.*
8. A világrendszer fogalma, tagoltsága, függési formái.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 244-248. o.*
9. Hegemónia, csúcshegemónia, hegemónia-ciklusok
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 253-257. o.*
10. Az állam mozgáspályájának csomópontjai az elmúlt száz évben
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 260-265. o.*
11. A neoliberais államok törekvései és tevékenységük mérlege.
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 270-283. o.*
12. A globalizáció szuperstruktúrája
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 284-287. o.*
13. Az USA hegemóniájának tényezői
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 288-291. o.*
14. Regionális integrációs típusok összevetése: NAFTA, dél-kelet ázsiai térség. A Kínai Népköztársaság helyzete. Regionális integrációs típusok: az EU és működésének megítélései
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 292-299. o.*
15. A neoliberais államfelfogás alternatívái: a fejlesztő állam paradigmája
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 300-303. o.*
16. A neoliberais államfelfogás alternatívái: az NPM válsága és a neoweberiánus válasz
Javasolt tananyag: *Államelmélet: 304-307. o.*
17. A XX. század új állam típusai (a): a szociális-jóléti állam. A keynesiánus jóléti állam jellemzése; a jóléti állam mérsékelt és radikális kritikái
Javasolt tananyag: *Államelmélet, 266-270. o. + Előadás, kiegészítő vázlattal*
18. A XX. század új állam típusai (b): Totalitarizmus és a totális állam. A fasizmus és a bolsevizmus állama – hasonlóságok és különbségek
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*
19. A jogállam kérdései. Jogállamiság, joguralom, alkotmányosság
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*
20. Az államrend elfogadottsága: legalitás, legitimitás, legitimáció.
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*
21. Az államhatalommal szembeni engedelmesség és az annak való ellenszegülés főbb formái. A polgári engedetlenség.
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*
22. Az állam semlegességének lehetősége és lehetetlensége. Az állam világnézeti semlegessége. Az állam és az egyházak viszonya; ennek története és modelljei
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*
23. Az államok rendszerezésének főbb kérdései. Államformák és állam típusok
Javasolt tananyag: *Előadás, kiegészítő vázlattal*

A JAVASOLT TANANYAG MEGADÁSOKOR HASZNÁLT RÖVIDÍTÉSEK

- ❖ *Államelmélet* = Egresi Katalin – Pongrácz Alex – Szigeti Péter – Takács Péter: *Államelmélet*. Győr, Széchenyi István Egyetem Deák Ferenc Állam-és Jogtudományi Kar Jogelméleti Tanszék, 2016.
Letölthető a tanszéki honlapról: <http://www.jet.sze.hu>
- ❖ *Kiegészítő vázlatok* = A tanszéki honlapon közzétett előadásvázlatok és rövid, oktatási célú jegyzetek. *Letölthetők a következő címről:* <http://www.jet.sze.hu>